

MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE

Na temelju članka 50. stavka 2. Zakona o prijevozu opasnih tvari („Narodne novine“, broj 79/07 i 70/17), ministar mora, prometa i infrastrukture, donosi

PRAVILNIK

O UVJETIMA I NAČINU PRIJEVOZA OPASNIH ROBA ZRAKOM

DIO PRVI

OPĆE ODREDBE

Područje primjene

Članak 1.

(1) Ovim Pravilnikom propisuju se uvjeti za prijevoz opasnih roba zrakom, odgovornosti i obaveze osoba uključenih u prijevoz te uvjeti za provođenje osposobljavanja za opasne robe.

(2) Ovaj Pravilnik primjenjuje se na pravnu i fizičku osobu koja sudjeluje u organizaciji, pripremi, prihvaćanju i slanju na prijevoz tereta, pošte i prtljage povezane s opasnim robama u zračnom prometu.

(3) Odredbe ovog Pravilnika ne primjenjuju se na opasne robe koje udovoljavaju propisanim zahtjevima u Tehničkim instrukcijama i definirane su kao iznimke (*Exceptions*), a odnose se na opasne robe:

- a) koje su potrebne da bi se tijekom leta pružila medicinska pomoć pacijentima;
- b) koje su potrebne da bi se tijekom leta pružila veterinarska pomoć ili humano usmrćivanje životinja;
- c) koje se izbacuju u vezi s poljoprivredom, hortikulturom, šumarstvom, kontrolom nakupina leda i zaštite od klizanja terena ili aktivnostima nadzora i smanjenja onečišćenja;
- d) koje se izbacuju ili koje izazivaju aktivnosti povezane s kontrolom lavine;
- e) koje su potrebne zbog pružanja pomoći u operacijama potrage i spašavanja;
- f) koje su u vozilima koja se prevoze u zrakoplovima dizajniranim ili prilagođenim za prijevoz vozila;
- g) koje su potrebne za pogon prijevoznih sredstava ili za pogon njihove specijalizirane opreme tijekom leta (npr. rashladnih jedinica) ili onih koji se zahtijevaju zbog operativnih razloga (npr. aparati za gašenje požara);
- h) koje su sadržane u predmetima koji se nalaze u prekomjernoj prtljazi koja se šalje kao teret.

(4) Odredbe ovog Pravilnika ne primjenjuju se na opasne robe koje su posjedu operatora, a nalaze se u zrakoplovu:

- a) u skladu s primjenjivim plovidbenim i operativnim zahtjevima;
- b) u svrhu upotrebe ili prodaje tijekom leta ili serije letova;
- c) kao suhi led namijenjen za hlađenje hrane i pića koje se poslužuje u zrakoplovu; i
- d) kao elektronički uređaji, poput računala s podacima za let, osobnih uređaja za zabavu i čitača kreditnih kartica, koji sadrže litijeve metalne ili litijeve ionske ćelije ili baterije koje operator koristi tijekom leta ili serije letova.

(5) Odredbe ovog Pravilnika, osim onih koje se odnose na izvještavanje o događajima, ne primjenjuju se na opasnu robu:

a) koju nose putnici ili članovi posade; i

b) koja se nalaze u prtljazi koja je tijekom tranzita odvojena od njenog vlasnika.

(6) Predmeti i tvari namijenjeni kao zamjena za one opisane u stavku 4. točki a) ovog članka ili predmeti i tvari koji su zamijenjeni, a prevoze se u zrakoplovu, moraju se prevoziti u skladu s Tehničkim instrukcijama.

Pojmovi i kratice

Članak 2.

Pojmovi i kratice koji se upotrebljavaju u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

1) *ambalaža (Packaging)*: Jedna ili više spremnica (posuda, kutija i sl.) i sve druge komponente ili materijali koji su potrebni da bi se u njima na siguran način sačuvao sadržaj;

2) *bolesnički uzorci (Patient specimens)*: Uzorci koji su prikupljeni izravno od ljudi ili životinja uključujući, ali ne ograničavajući se na izvantjelesne i tjelesne izlučevine, krv i njene komponente, tkiva, brisove tkivnih tekućina, te na dijelove tijela koji se prevoze za potrebe istraživanja, dijagnoza, provođenja istrage, liječenja i prevencije bolesti;

3) *član letačke posade (Flight crew member)*: Član posade zrakoplova koji posjeduje odgovarajuću dozvolu i zadužen je za obavljanje dužnosti bitnih za operiranje zrakoplova za vrijeme letačke dužnosti;

4) *član posade (Crew member)*: Osoba kojoj je operator dodijelio dužnost na zrakoplovu za vrijeme letačke dužnosti;

5) *dokument za prijevoz opasne robe (Dangerous goods transport document)*: Dokument koji je specificiran u Tehničkim instrukcijama i sadrži informacije o opasnoj robi;

6) *država operatora (State of operator)*: Država u kojoj se nalazi glavno mjesto poslovanja operatora ili ako ne postoji, stalno sjedište operatora;

7) *država podrijetla (State of origin)*: Država na čijem se teritoriju pošiljka prvi put utovara u zrakoplov;

8) *IATA (International Air Transport Association)*: Međunarodna udruga za zračni prijevoz;

9). *ICAO (International Civil Aviation Organization)*: Organizacija međunarodnog civilnog zrakoplovstva;

10) *ID broj (ID number)*: Privremeni identifikacijski broj (ID) za opasne robe kojima nije dodijeljen UN broj;

11) *imenovani poštanski operator (Designated postal operator - DPO)*: Vladino ili nevladino tijelo koje je službeno imenovano od strane države članice za pružanje poštanske usluge i ispunjava obveze na teritoriju države članice koje proizlaze iz odredaba Svjetske poštanske Konvencije;

12) *iznimka (Exception)*: Odredba u ovom Pravilniku i Tehničkim instrukcijama koja isključuje pojedinu opasnu robu od zahtjeva koji se primjenjuje;

13) *izuzeće (Exemption)*: Dopuštenje različito od odobrenja koje izdaje odgovarajuće nacionalno nadležno tijelo, a koje omogućava odstupanje od odredaba propisanih u Tehničkim instrukcijama;

- 14) *jedinično sredstvo utovara (Unit load device - ULD)*: Tip kontejnera za teret, zrakoplovnog kontejnera, zrakoplovne palete s mrežom ili zrakoplovne palete s mrežom iznad pokrova u obliku iglua. Zbirno pakovanje (*Overpack*) i teretni kontejner za prijevoz radioaktivnog materijala nisu uključeni u ovaj pojam;
- 15) *kontrolna lista za prihvaćanje (Acceptance checklist)*: Dokument koji se koristi kao pomoć pri pregledu vanjskog izgleda pakovanja s opasnom robom i pripadajućih dokumenata kako bi se utvrdilo jesu li ispunjeni svi odgovarajući zahtjevi;
- 16) *kombinirana ambalaža (Combination packagings)*: Kombinacija od jedne ili više unutarnjih ambalaža koje su smještene u vanjsku ambalažu;
- 17) *litijeva baterija ili litijeva ćelija (Lithium battery or lithium cell)*: Baterija koja se sastoji od jedne ili više ćelija koje su međusobno nerazdvojivo električki povezane. Ćelija je jedinstven elektromehanički uređaj koji stvara razliku napona između svoja dva pola;
- 18) *nadležno tijelo (Competent authority)*: Tijelo priznato sukladno Tehničkim instrukcijama;
- 19) *neprijavljena opasna roba (Undeclared dangerous goods)*: Opasna roba koja je ponuđena za prijevoz zrakom, a nije popraćena dokumentom za prijevoz opasne robe ili kada je to dopušteno, nekom drugom dokumentacijom i informacijom u elektroničkoj formi koja se odnosi na pošiljku;
- 20) *nesreća s opasnom robom (Dangerous goods accident)*: Događaj povezan s prijevozom opasne robe zrakom koji ima za posljedicu smrt, težu ozljedu, veću materijalnu štetu ili štetu za okoliš;
- 21) *nezgoda s opasnom robom (Dangerous goods incident)*: Događaj povezan s prijevozom opasne robe zrakom koji nije nesreća s opasnom robom i ne mora se dogoditi u zrakoplovu, a koji ima za posljedicu ozljedu osobe, materijalnu štetu ili štetu za okoliš, požar, lom, prolijevanje, curenje tekućine, radijaciju ili drugi trag koji ukazuju na to da nije sačuvana cjelovitost ambalaže. Svaki događaj povezan s prijevozom opasne robe koji ozbiljno ugrozi zrakoplov i osobe u zrakoplovu također se smatra nezgodom s opasnom robom;
- 22) *odredišna država (State of destination)*: Država na čijem će teritoriju pošiljka konačno biti istovarena iz zrakoplova;
- 23) *opasna roba (Dangerous goods)*: Predmeti ili tvari koje mogu predstavljati opasnost po zdravlje, sigurnost, imovinu ili okoliš i koje su navedene u popisu opasnih roba u Tehničkim instrukcijama ili su klasificirane u skladu s Tehničkim instrukcijama;
- 24) *operator (Operator)*: Osoba, organizacija ili poduzeće koje se bavi ili nudi usluge letačkih operacija zrakoplovom;
- 25) *otpremnik (Freight forwarder)*: Fizička ili pravna osoba koja pruža usluge organizacije prijevoza tereta zrakom;
- 26) *pakiratelj (Packer)*: Svaka fizička ili pravna osoba koja stavlja opasnu robu u ambalažu, uključujući veliku ambalažu i posredni kontejner za rasutu robu (IBC), i kada je potrebno priprema pakovanja za prijevoz;
- 27) *pakovanje (Package)*: Dovršen proizvod postupka pakiranja koji se sastoji od ambalaže (omota) i njenog sadržaja pripremljenog za prijevoz;
- 28) *pakirna grupa (Packing group)*: Indikacija relativnog stupnja opasnosti koje predstavljaju različiti predmeti ili tvari unutar klase ili skupine;

29) *pogrešno prijavljena opasna roba (Misdeclared dangerous goods)*: Opasna roba ponuđena za prijevoz zrakom koja:

- a) nije dopuštena za prijevoz zrakom, a u dokumentu za prijevoz opasne robe je pogrešno opisana kao prihvatljiva za prijevoz, ili
- b) ne udovoljava odredbama Tehničkih instrukcija, a pronađena je nakon propisane provjere za prihvatanje;

30) *pošiljatelj (Shipper/Consignor)*: Svaka fizička ili pravna osoba koja priprema pošiljku za prijevoz;

31) *pošiljka (Consignment)*: Jedno ili više pakovanja opasnih roba koje je operator primio od jednog pošiljatelja u određenom trenutku i na jednoj adresi, zaprimljenih u komadu koji se prevozi primatelju na određenu adresu;

32) *pošta (Mail)*: Pisana korespondencija koja se otprema i druge stavke ponuđene i namijenjene za dostavu poštanskom uslugom u skladu s pravilima Svjetske poštanske unije;

33) *primatelj (Consignee)*: Fizička ili pravna osoba koja ima pravo preuzeti pošiljku;

34) *prodajni zastupnik za teret (Cargo sales agent)*: pravna ili fizička osoba koju je ovlastio operator da u njegovo ime obavlja aktivnosti u vezi s prodajom usluge prijevoza tereta;

35) *program osposobljavanja (Training program)*: Metoda razvijena za provođenje osposobljavanja, a sastoji se od predavanja, materijala povezanih s tečajem (kao što su brošure, projekcije, video materijali, vježbe, itd.), primjera ispitnih pitanja i nastavničkih bilježaka;

36) *prtljaga (Baggage)*: Osobna imovina putnika ili posade koja se u zrakoplov unosi u dogovoru s operatorom;

37) *pružatelj usluga prihvata i otpreme (Handling Agent)*: Pravna ili fizička osoba koja u ime operatora obavlja jednu ili više kategorija zemaljskih usluga, uključujući prihvata, ukrcaj, iskrcaj, premještanje ili druge obrade putnika ili tereta;

38) *pružatelj usluge osposobljavanja (Training provider)*: Pravna ili fizička osoba koje nudi ili provodi osposobljavanje, uključujući i teorijsko osposobljavanje sukladno programu koji je odobrila Agencija;

39) *putnički zrakoplov (Passenger aircraft)*: Zrakoplov koji prevozi osobu koja nije član posade, zaposlenika operatora, ovlaštenog predstavnika odgovarajućeg nadležnog tijela ili osobu koja prati pošiljku ili drugi teret;

40) *Tehničke instrukcije (Technical Instructions)*: Tehničke instrukcija za siguran prijevoz opasnih tvari u zračnom prometu (ICAO Doc. 9284 AN/905) ;

41) *teret (Cargo)*: imovina koja se prevozi zrakoplovom, osim pošte, praćene ili nepraćene prtljage;

42) *teretni zrakoplov (Cargo aircraft)*: Svaki zrakoplov osim putničkog zrakoplova koji prevozi robu ili imovinu i u kojem se ne prevoze putnici. Putnicima se ne smatraju: član posade, zaposlenik operatora komu je dopušten prijevoz i koji se prevozi u skladu s uputama sadržanim u Operativnom priručniku, ovlašteni predstavnik nadležne nacionalne zrakoplovne vlasti i osoba koja ima dužnosti u odnosu na određenu pošiljku koja se nalazi na zrakoplovu;

43) *teža ozljeda (Serious injury)*: Ozljeda koja je nanesena osobi u nesreći i koja:

- a) zahtijeva hospitalizaciju dužu od 48 sati, koja počinje unutar sedam dana od dana kada je ozljeda nanesena;

- b) ima za posljedicu lom kosti (osim jednostavnih lomova prstiju, nožnih prstiju ili nosa);
- c) uključuje ranjavanje koje uzrokuje jako krvarenje, oštećenje živca, mišića ili tetive;
- d) uključuje oštećenje bilo kojeg unutarnjeg organa;
- e) uključuje opekline drugog ili trećeg stupnja, ili opekline koje zahvaćaju preko 5 % tjelesne površine; ili
- f) uključuje potvrđeno izlaganje zaraznim tvarima ili štetnom zračenju;

44) *UN broj (UN number)*: Četveroznamenasti broj dodijeljen od strane Odbora stručnjaka za prijevoz opasne robe Ujedinjenih naroda u svrhu identifikacije tvari ili predmeta ili određene grupe tvari ili predmeta;

45) *vanjska ambalaža (Outer packaging)*: Vanjska zaštita kompozitne ili kombinirane ambalaže zajedno sa svim upijajućim materijalima, ublaživačima i drugim komponentama koje su potrebne da zadrže i zaštite unutarnje posude ili unutarnju ambalažu;

46) *VFR (Visual Flight Rules)*: Oznaka koja se upotrebljava za označivanje pravila vizualnog letenja;

47) *zaštita u vezi s opasnom robom (Dangerous goods security)*: Mjere predostrožnosti koje poduzimaju operatori, pošiljatelji i drugi subjekti uključeni u prijevoz opasnih roba zrakoplovom s ciljem da se minimizira prijetnja ili pogrešna upotreba opasne robe koja bi mogla ugroziti osobe ili imovinu;

48) *zapovjednik zrakoplova (Pilot-in-command)*: Pilot kojega operator ili vlasnik zrakoplova odredi za zapovjednika i zaduži za sigurno izvođenje leta;

49) *zbirno pakovanje (Overpack)*: Ovitak ili drugi prikladan materijal ili sredstvo koje koristi jedan pošiljatelj, a može sadržavati jedno ili više pakovanja, koje čini jednu cjelinu radi lakšeg rukovanja i utovara, s tim da jedinično sredstvo utovara nije obuhvaćeno ovim pojmom.

Nadležno tijelo

Članak 3.

Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo (u daljnjem tekstu: Agencija) nadležno je tijelo za provedbu ovog Pravilnika.

Ovlasti inspektora

Članak 4.

(1) Inspektor za opasne robe može pregledavati, uzimati uzorke i zaplijeniti robu za koju osnovano posumnja da je opasna roba s kojom nije rukovano sukladno odredbama ovog Pravilnika, Tehničkih instrukcija i drugih primjenjivih propisa.

(2) Inspektor za opasne robe može otvarati ili zahtijevati da se otvori prtljaga ili pakovanje za koje osnovano posumnja da sadrži opasnu robu s kojom nije rukovano sukladno odredbama ovog Pravilnika, Tehničkih instrukcija i drugih primjenjivih propisa.

(3) Inspektor za opasne robe može:

- a) pregledavati spise, podatke, procedure i sve druge materijale koji su povezani s obavljanjem certifikacijskih i/ili nadzornih zadataka;

- b) kopirati spise ili dijelove spisa, podataka, procedura i drugih materijala;
- c) ulaziti u odgovarajuće prostorije, mjesta izvođenja operacija ili prijevozna sredstva;
- d) obavljati audite, istragu, procjenu, inspekciju, uključujući inspekcije na stajankama i nenajavljene inspekcije, te
- e) kada je to potrebno poduzimati mjere kojima se osigurava poštivanje propisa.

Privremeno i trajno oduzimanje Certifikata

Članak 5.

(1) Agencija može privremeno oduzeti Certifikat za opasne robe ili Certifikat pružatelja usluga osposobljavanja ako imatelj certifikata:

- a) ne ispunjava propisane uvjete;
- b) je bio uključen ili je doprinio nastanku nesreće ili nezgode s opasnom robom ili nekog drugog događaja koji je ugrozio ili mogao ugroziti sigurnost zračnog prometa ili zahtjeve u vezi sa zaštitom zračnog prometa;
- c) ne otklanja nalaze Agencije prema prihvaćenom planu korektivnih mjera u određenom roku.

(2) Agencija može trajno oduzeti Certifikat za opasne robe ili Certifikat pružatelja usluga osposobljavanja ako imatelj Certifikata:

- a) obavlja aktivnosti povezane s prijevozom opasnih roba bez odgovarajućeg odobrenja;
- b) ne dostavi dokaz da je otklonio razloge zbog kojih mu je privremeno oduzet Certifikat; ili
- c) namjerno ili zbog nemara dostavlja Agenciji netočne podatke o značajnim pitanjima.

DIO DRUGI

OPASNE ROBE I OGRANIČENJA U PRIJEVOZU ZRAKOM

Zabrane u prijevozu opasnih roba zrakom

Članak 6.

(1) Zabranjen je prijevoz opasnih roba zrakom koji nije u skladu s odredbama ovog Pravilnika i Tehničkih instrukcija.

(2) U zrakoplovu se ne smiju prevoziti opasne robe za koje Agencija nije izdala izuzeće u skladu s člankom 8. ovog Pravilnika ili koje se sukladno odredbama Tehničkih instrukcija ne smiju prevoziti na osnovu odobrenja koje je izdala država podrijetla, a to su:

- a) opasne robe koje su identificirane u Tehničkim instrukcijama kao zabranjene za prijevoz u normalnim okolnostima; i
- b) zaražene žive životinje.

(3) U zrakoplovu se ne smiju prevoziti predmeti i tvari koji su u Tehničkim instrukcijama po imenu ili generičkom opisu posebno identificirani kao zabranjeni za prijevoz u svim okolnostima.

Odobrenje

Članak 7.

(1) Kada je to posebno predviđeno u Tehničkim instrukcijama, Agencija može izdati odobrenje za prijevoz opasne robe koja je zabranjena za prijevoz zrakom putničkim i/ili teretnim zrakoplovom, pod uvjetom da je postignuta razina sigurnosti u prijevozu jednaka onoj koja je predviđena u Tehničkim instrukcijama.

(2) Ako u Tehničkim instrukcijama nema posebne odredbe (A1 ili A2) kojom se dozvoljava izdavanje odobrenja, operator ili njegov ovlašteni predstavnik može tražiti izdavanje izuzeća.

Izuzeće

Članak 8.

(1) Osim za predmete i tvari koje su zabranjene za prijevoz u svim okolnostima, Agencija može izdati izuzeće pod uvjetom da operator dokaže da je ukupna razina sigurnosti u prijevozu jednaka razini sigurnosti predviđenoj u Tehničkim instrukcijama, u slučajevima:

- a) koji su posebno hitni, ili
- b) kada drugi način prijevoza nije primjeren, ili
- c) kada je potpuno udovoljavanje propisanim zahtjevima u suprotnosti s javnim interesom.

(2) Agencija može izdati izuzeće i u drugim slučajevima od onih iz stavka 1. ovog članka u kojima je Republika Hrvatska država preleta i postignuta je jednaka razina sigurnosti kako je predviđeno u Tehničkim instrukcijama.

(3) Zahtjev za izuzeće podnosi se u skladu sa smjernicama za postupanje sa zahtjevima za izdavanje izuzeća, koje se nalaze u Dopuni Tehničkih instrukcija.

Prijevoz opasnih roba poštom

Članak 9.

(1) U skladu sa Svjetskom poštanskom Konvencijom, opasne robe definirane u Tehničkim instrukcijama zabranjene su u pošti koja se prevozi zrakom.

(2) Iznimno od stavka 1. ovog članka, a prema odredbama Tehničkih instrukcija koje se primjenjuju na taj materijal, u pošti koja se prevozi zrakom smiju se prihvaćati sljedeće opasne robe:

- a) bolesnički uzorci pod uvjetom da su razvrstani, pakirani i označeni u skladu s odredbama Tehničkih instrukcija;
- b) zarazne tvari dodijeljene isključivo u kategoriju B (UN 3373) pod uvjetom da su pakirane u skladu sa zahtjevima Upute za pakiranje 650 i ugljični dioksid u krutom stanju (suhi led) kada se koristi kao rashladno sredstvo za UN 3373;
- c) radioaktivni materijal u iznimnom pakovanju (samo UN2910 i UN2911) čija aktivnost ne prelazi jednu desetinu od one koja je navedena u Dijelu 2, Poglavlju 7, Tablici 2-14. Tehničkih instrukcija i koji udovoljava definicijama i kriterijima isključivo za klasu 7, prema Dijelu 2. Tehničkih instrukcija.

Pakovanje se mora obilježiti s nazivima pošiljatelja i primatelja i na pakovanju se mora nalaziti sljedeći tekst „*radioactive material quantities permitted for movement by post*“. Pakovanje mora biti označeno s oznakom za radioaktivni materijal, iznimno pakovanje (Prikaz 5-31. u Tehničkim instrukcijama);

d) litijeve ionske baterije koje se nalaze u opremi (UN 3481), a koje udovoljavaju odredbama Sekcije II Upute za pakiranje 967, uz uvjet da se u pojedinom pakovanju koje se šalje poštom, ne smiju nalaziti više od četiri ćelije ili dvije baterije; i

e) litijeve metalne baterije koje se nalaze u opremi (UN 3091) koje udovoljavaju odredbama Sekcije II Upute za pakiranje 970 uz uvjet da se u pojedinom pakovanju koje se šalje poštom, ne smiju nalaziti više od četiri ćelije ili dvije baterije.

Klasifikacija

Članak 10.

(1) Tvari (uključujući mješavine i otopine) i predmeti podijeljeni su u jednu od devet klasa, ovisno o opasnosti ili dominantnoj opasnosti koju predstavljaju. Neke od klasa podijeljene su u skupine.

(2) Klase i skupine su sljedeće:

a) Klasa 1: Eksplozivi;

1. Skupina 1.1: Tvari i predmeti koji predstavljaju opasnost od eksplozije ogromnih razmjera;
2. Skupina 1.2: Tvari i predmeti koji predstavljaju opasnost od rasprskavanja dijelova, ali ne i opasnost od eksplozije ogromnih razmjera;
3. Skupina 1.3: Tvari i predmeti koji predstavljaju opasnost od požara te opasnost od manje eksplozije ili manjeg rasprskavanja dijelova ili i jednog i drugog, ali ne i opasnost od eksplozije ogromnih razmjera;
4. Skupina 1.4: Tvari i predmeti koji ne predstavljaju značajnu opasnost;
5. Skupina 1.5: Vrlo neosjetljive tvari kod kojih postoji opasnost od eksplozije ogromnih razmjera;
6. Skupina 1.6: Krajnje neosjetljivi, kod kojih nema opasnosti od eksplozije ogromnih razmjera.

b) Klasa 2: Plinovi;

1. Skupina 2.1: Zapaljivi plinovi;
2. Skupina 2.2: Nezapaljivi plinovi, neotrovni plinovi;
3. Skupina 2.3: Otrovnici plinovi;

c) Klasa 3: Zapaljive tekućine;

d) Klasa 4: Zapaljive krute tvari, tvari podložne samozapaljenju, tvari koje u kontaktu s vodom stvaraju zapaljive plinove;

1. Skupina 4.1: Zapaljive krute tvari, samo-reaktivne tvari i neosjetljivi eksplozivi;
2. Skupina 4.2: Tvari podložne samozapaljenju;
3. Skupina 4.3: Tvari koje u kontaktu s vodom proizvode zapaljive plinove;

e) Klasa 5: Oksidirajuće tvari i organski peroksidi;

1. Skupina 5.1: Oksidirajuće tvari;
 2. Skupina 5.2: Organski peroksidi;
 - f) Klasa 6: Otrovnost i zarazne tvari;
 1. Skupina 6.1: Otrovnost tvari;
 2. Skupina 6.2: Zarazne tvari;
 - g) Klasa 7: Radioaktivni materijal;
 - h) Klasa 8: Korozivne (nagrizajuće) tvari;
 - i) Klasa 9: Razne opasne tvari i predmeti, uključujući tvari opasne po okoliš.
- (3) Brojčani redoslijed klasa i skupina ne određuje stupanj opasnosti.
- (4) Mnoge opasne tvari podijeljene u klase od 1. do 9. i bez dodatnog označivanja smatraju se opasnim po okoliš.
- (5) Otpad se mora prevoziti u skladu sa zahtjevima za odgovarajuću klasu, a imajući u vidu opasnost koju predstavlja i kriterije iz Tehničkih instrukcija. Otpad koji nije obuhvaćen Tehničkim instrukcijama, ali je obuhvaćen propisima o nadzoru prekograničnog prometa otpada, može se prevoziti pod klasom 9.
- (6) Tvari i predmeti, osim tvari i predmeta iz klase 1., 2. i 7., skupine 5.2 i 6.2 i samo-reaktivnih tvari skupine 4.1 su za potrebe pakiranja u skladu sa stupnjem opasnosti kojeg predstavljaju, raspoređeni u tri pakirne grupe:
- a) Pakirna grupa I.: tvari koje predstavljaju visoku opasnost;
 - b) Pakirna grupa II.: tvari koje predstavljaju srednju opasnost;
 - c) Pakirna grupa III.: tvari koje predstavljaju nisku opasnost.
- (7) Tvari i predmeti koji predstavljaju opasnost jedne klase i jedne skupine razvrstani su u tu klasu i skupinu i ako je primjenjivo, dodijeljen im je odgovarajući stupanj opasnosti (pakirna grupa). Kada su tvari ili predmeti imenom posebno navedeni u popisu opasnih roba Tehničkih instrukcija, onda se njihova klasa ili skupina, pakirna grupa i dodatna opasnost određuje sukladno tom popisu.
- (8) Tvari ili predmeti koji imenom nisu posebno navedeni u popisu opasnih roba Tehničkih instrukcija, a predstavljaju dvije ili više opasnosti 3., 4. ili 8. klase ili skupine 5.1 ili 6.1 i po definiciji pripadaju dvjema klasama ili skupinama, moraju se klasificirati prema onoj koja predstavlja veću opasnost sukladno odredbama Tehničkih instrukcija.

Pakiranje

Članak 11.

- (1) Opasne robe moraju se pakirati u skladu s odredbama ovog članka i Tehničkih instrukcija.
- (2) Ambalaža koja se koristi za prijevoz opasnih roba zrakom mora:
 - a) biti kvalitetno dizajnirana i konstruirana sa zaštitnim zatvaranjem koje sprječava curenje, a koje u normalnim uvjetima prijevoza može biti uzrokovano promjenom temperature, vlažnosti, tlaka, udara, slaganja na hrpu ili zbog vibracija;

- b) biti prikladna sadržajima;
- c) biti otporna na kemijsko ili neko drugo djelovanje opasne robe ukoliko s njom dolazi u izravan kontakt;
- d) udovoljavati specifikacijama propisanim u Tehničkim instrukcijama u pogledu materijala i konstrukcije;
- e) biti testirana u skladu s odredbama Tehničkih instrukcija;
- f) imati odobrenje tipa od nadležnog tijela, i
- g) biti u stanju podnijeti pritisak kako je navedeno u Tehničkim instrukcijama, ukoliko je riječ o ambalaži kojoj je osnovna funkcija zadržavanje tekućine.

(3) Unutarnja ambalaža mora biti pakirana, učvršćena ili obložena ublaživačima udaraca kako bi se spriječio lom ili curenje i kako bi se kontroliralo pomicanje unutar vanjske ambalaže u normalnim uvjetima zračnog prijevoza. Ublaživači udaraca ili upijajući materijali moraju biti takvi da onemogućuju opasnu reakciju sa sadržajem ambalaže.

(4) U slučaju ponovnog korištenja ambalaže, potrebno je:

- a) ambalažu prethodno pregledati kako bi se ustanovilo da nije korodirala ili da nema druga oštećenja;
- b) poduzeti potrebne mjere kako bi se spriječilo onečišćenje novog sadržaja.

(5) Onečišćena prazna ambalaža i dalje predstavlja opasnost i s njom treba postupati u skladu s opasnošću ranijeg sadržaja.

(6) Opasne tvari ne smiju se naći izvan pakovanja.

Obilježavanje i označavanje

Članak 12.

(1) Svako pakovanje opasne robe mora se označiti odgovarajućim naljepnicama, a kako je propisano u Tehničkim instrukcijama.

(2) Svako pakovanje opasnih roba mora se obilježiti odgovarajućim tehničkim specifikacijama sadržaja uključujući ispravno otpremno ime ako postoji, pripadajućim UN/ID broj i drugim obilježjima koja su propisana Tehničkim instrukcijama.

(3) Obilježja i naljepnice moraju biti trajne i vidljive tijekom procesa prihvata, otpreme, prijevoza i skladištenja, te ne smiju biti prekrivene ili zaklonjene nekim djelom ili dodatkom ambalaže ili nekom drugom naljepnicom ili obilježjem.

(4) Ambalaža koja se proizvodi u skladu sa specifikacijama propisanim u Tehničkim instrukcijama, mora se tako i obilježiti.

(5) Ambalaža koja ne ispunjava specifikacije propisane Tehničkim instrukcijama ne smije se naknadno obilježiti UN specifikacijama za ambalažu.

(6) Za obilježavanje opasnih roba mora se koristiti engleski jezik i dodatno drugi jezik, ako to zahtijeva država podrijetla.

Skladištenje

Članak 13.

- (1) Objekti za skladištenje moraju biti izvedeni na način da se u njima mogu prihvatiti pošiljke opasne robe namijenjene dolasku, odlasku i privremenom skladištenju, kao i oštećene pošiljke opasne robe u za to određenom prostoru.
- (2) Skladište mora biti opremljeno s opremom za gašenje požara i na vidnim mjestima istaknutim procedurama za potrebe hitnih postupanja.
- (3) Pošiljke opasne robe moraju biti odvojene od ostalih robnih pošiljaka.
- (4) Pošiljke opasne robe moraju se skladištiti ili smjestiti u za tu svrhu predviđenom mjestu, koje mora biti propisno obilježeno.
- (5) Oštećene pošiljke opasne robe moraju se pohraniti u odvojenom prostoru.
- (6) Radioaktivni materijal mora biti skladišten ili smješten u za tu svrhu predviđenom mjestu, koje mora biti označeno odgovarajućim oznakama za radioaktivni materijal.
- (7) Radioaktivni materijal mora se odvojiti i pohraniti na dostatnoj udaljenosti od radnika i prostora kojem imaju pristup stranke, a kako bi se umanjila izloženost zračenju.
- (8) Pristup skladištu opasne robe mora se ograničiti i samo odgovarajuće osposobljeno osoblje smije rukovati s pošiljkama opasne robe.

DIO TREĆI

OBAVEZE I ODGOVORNOSTI OSOBA UKLJUČENIH U PRIJEVOZ OPASNIH ROBA ZRAKOM

Certifikat za opasne robe

Članak 14.

- (1) Opasnu robu smije prihvaćati i prosljeđivati pošiljatelj, otpremnik, pružatelj usluga prihvata i otpreme tereta, te imenovani poštanski operator kojem je Agencija izdala Certifikat za opasne robe.
- (2) Da bi ishodio Certifikat za opasne robe pravna ili fizička osoba mora:
 - a) podnijeti pisani zahtjev,
 - b) uspostaviti procedure u kojima mora opisan proces prihvata, otpreme i skladištenja pošiljka opasne robe, izvještavanje o događajima s opasnom robom i prikaz operativnog postupanja. Standardne operativne procedure mogu se nalaziti u drugoj dokumentaciji (npr. Operativnom priručniku, Aerodromskom priručniku itd.);
 - c) na raspolaganju imati važeće propise o opasnim robama;
 - d) imenovati koordinatora za opasne robe, koji mora biti prihvaćen od strane Agencije.
- (3) Certifikat za opasne robe izdaje se na neodređeno vrijeme.

Članak 15.

(1) Svaki certificirani pošiljatelj, otpremnik, pružatelj usluga prihvata i otpreme tereta, imenovani poštanski operator i operator koji obavlja aktivnosti vezane uz prijevoz pošiljaka opasne robe zrakom, mora imenovati jednog ili više koordinatora za opasne robe.

(2) Koordinator za opasne robe može biti rukovoditelj kod poduzetnika, osoba koja obavlja druge poslove, ili osoba koja nije izravno zaposlena kod tog poduzetnika pod uvjetom da je sposobna za obavljanje dužnosti koordinatora za opasne robe.

(3) Koordinator za opasne robe obavlja sljedeće dužnosti:

- a) nadzire udovoljavanje zahtjevima za rukovanje i prijevoz opasnih roba;
- b) savjetuje upravu i odgovorne radnike o prijevozu opasnih roba;
- c) izrađuje godišnje izvještaje za upravu koje se pohranjuje na razdoblje od pet godina i mora biti dostupno na zahtjev Agencije;
- d) brine se o tome da sve osobe budu odgovarajuće osposobljene u skladu s njihovim dužnostima i području rada te da su u posjedu važećih Uvjerenja o položenom ispitu u vezi s opasnom robom;
- e) brine se o održavanju zapisa o opasnoj robi;
- f) nadzire primjenu procedura u slučajevima potrebe za hitna postupanja;
- g) priprema i nadzire održavanje unutarnjih procedura i druge odgovarajuće dokumentacije ažurnom; i
- h) istražuje događaje u vezi s opasnom robom u skladu s ovim Pravilnikom, i dostavlja izvještaje Agenciji.

(4) Uz zahtjev za prihvaćanje koordinator za opasne robe Agenciji mora dostaviti:

- a) presliku važećeg Uvjerenja o uspješno završenom programu osposobljavanja o opasnim robama za kategoriju 6;
- b) dokaz da ima najmanje dvije godine radnog iskustva s opasnim robama ili u operacijama s teretom uključujući prihvata i otpremu; i
- c) životopis.

(5) Pošiljatelji koji šalju na prijevoz zrakom samo određeni UN broj ili određene klase ili skupine opasnih roba mogu imenovati koordinatora za opasnu robu koji ne ispunjava uvjete iz stavka 4. točaka a) i b) ovog članka ako su u posjedu važećeg Uvjerenja o uspješno završenom osposobljavanju po odobrenim programima za određeni UN broj ili određenu klasu ili skupinu.

(6) Uvjerenje iz stavka 4. točke a) i stavka 5. ovog članka, u vrijeme podnošenja zahtjeva za prihvaćanje, mora biti valjano najmanje 3 mjeseca.

(7) Koordinator za opasne robe, nakon završetka svakog periodičnog osposobljavanja o opasnim robama, mora Agenciji dostaviti presliku važećeg Uvjerenja.

Prodajni zastupnik za teret

Članak 16.

- (1) Prodajni zastupnik za teret mora s operatorom zaključiti sporazum o prodaji (*Cargo Sales Agreement*) koji će sadržavati uvjete za prihvaćanje opasnih roba na prijevoz.
- (2) Prodajni zastupnik za teret ne smije nuditi pošiljke opasne robe na prijevoz kao pošiljatelj ili za pošiljatelja.
- (3) Prodajni zastupnik za teret mora voditi zapise o osposobljavanju za svoje osoblje.

Imenovani poštanski operator

Članak 17.

- (1) Imenovani poštanski operator opasnu robu navedenu u članku 9. stavku 2. točkama a), b) i c) može prihvaćati bez Certifikata za opasne robe.
- (2) Imenovani poštanski operator mora ishoditi Certifikat za opasne robe prije nego što započne s prihvaćanjem litijevih baterija navedenih u članku 9. stavku 2. točkama d) i e) ovog članka.
- (3) Procedure imenovanih poštanskih operatora za nadzor slanja opasnih roba u pošti koja će se prevoziti zrakom podložne su pregledu i odobrenju tijela nadležnih za civilno zrakoplovstvo u državi gdje se pošta prihvaća.

Pošiljatelj

Članak 18.

- (1) Prije upućivanja opasne robe na prijevoz zrakom pošiljatelj mora osigurati da:
 - a) je roba dozvoljena za prijevoz zrakom sukladno odredbama Tehničkih instrukcija;
 - b) su pribavljena sva potrebna odobrenja, kako je propisano u Tehničkim instrukcijama;
 - c) su robe klasificirane u skladu s kriterijima za klasifikaciju sadržanim u Tehničkim instrukcijama;
 - d) su robe pakirane u skladu s Tehničkim instrukcijama i da se koristi ambalaža u skladu s primjenjivim odredbama Tehničkih instrukcija;
 - e) je pakovanje obilježeno i označeno na engleskom jeziku, dodatno uz neki drugi jezik koji se zahtjeva u državi gdje započinje let, a u skladu s primjenjivim odredbama Tehničkih instrukcija;
 - f) je pakovanje prihvatljivo za prijevoz zrakom;
 - g) zbirno pakovanje sadrži samo ona pakovanja robe koja su dopuštene za prijevoz i da je označeno kako je propisano Tehničkim instrukcijama.
- (2) Pošiljatelj mora osigurati da je dokument za prijevoz opasne robe:
 - a) sastavljen na engleskom jeziku i dodatno uz drugi jezik, ako se tako zahtjeva u državi gdje započinje let i ako je propisano u Tehničkim instrukcijama;

b) sadrži izjavu koju je potpisao ili je potpisana za pošiljatelja u kojoj se navodi da je udovoljeno Tehničkim instrukcijama i da je opasna roba:

1. potpuno i točno opisana;
2. ispravno klasificirana, pakirana, obilježena i označena; i
3. u odgovarajućem stanju za prijevoz zrakom.

(3) Pošiljatelj se mora pobrinuti da se operatoru dostavi dokument za prijevoz opasne robe iz stavka 2. ovog članka i drugi dokumenti kako je propisano Tehničkim instrukcijama.

(4) Pošiljatelj mora na zahtjev otpremnika, pružatelja usluga prihvata i otpreme tereta, operatora, prodajnog zastupnika za teret ili Agencije za pojedinu opasnu robu, ako je to primjenjivo, dostaviti njezin sigurnosno tehnički list (*Safety Data Sheet – SDS*).

(5) Pošiljatelj mora na zahtjev otpremnika, pružatelja usluga prihvata i otpreme tereta, operatora, prodajnog zastupnika za teret ili Agencije, za litijeve ćelije ili baterije pribaviti od proizvođača ili distributera sažetak provedenih ispitivanja koji je specificiran u Priručniku za ispitivanje i kriterije UN-a (*UN Manual of Test and Criteria*).

(6) Iznimno od odredbe članka 14. stavka 1. ovog Pravilnika pošiljatelj smije prihvaćati i prosljeđivati opasnu robu bez Certifikata za opasne robe ako ima pisani ugovor sa certificiranim otpremnikom koji preuzima odgovornosti za slanje opasne robe na prijevoz zrakom.

Otpremnik

Članak 19.

(1) Bez obzira na potpisanu izjavu pošiljatelja u dokumentu za prijevoz opasne robe iz članka 18. stavka 2. točke b) ovog Pravilnika, otpremnik koji za pošiljatelja obavlja klasifikaciju, pakiranje i obilježavanje pošiljke odgovoran je za udovoljavanje primjenjivim odredbama ovog Pravilnika i Tehničkih instrukcija.

(2) Otpremnik koji za pošiljatelja obavlja klasifikaciju, pakiranje, obilježavanje i označavanje pošiljke ne smije obavljati poslove koji su odgovornost operatora.

(3) Otpremnik mora primjenjivati Opće uvjete međunarodne udruge otpremnika.

Pružatelj usluga prihvata i otpreme tereta

Članak 20.

(1) Ne dovodeći u pitanje odgovornost operatora, pružatelj usluga prihvata i otpreme tereta odgovoran je za udovoljavanje zahtjevima iz članka 21. ovog Pravilnika, ako je to primjenjivo.

(2) Pružatelj usluga prihvata i otpreme tereta mora voditi evidenciju o operatorima koji obavljaju prijevoz opasnih roba u dolasku i/ili odlasku sa zračne luke na kojoj pružatelj obavlja prihvata i otpremu tereta, a koju mora dostaviti Agenciji na njen zahtjev.

Operator

Članak 21.

(1) Operator koji posjeduje odobrenje za prijevoz opasnih roba zrakom izdano u skladu s primjenjivim propisima, mora u Operativnom priručniku ili u drugoj odgovarajućoj dokumentaciji propisati sljedeće:

- a) za letačku posadu i zemaljsko osoblje, postupke u vezi sa slaganjem i prijevozom opasne robe zrakom, sukladno Tehničkim instrukcijama;
- b) za letačku posadu, postupke u slučaju opasnosti u skladu s Naputkom za postupanje u slučaju opasnosti za zrakoplovne nezgode povezane s prijevozom opasne robe (Doc 9481-AN/928).

(2) Operator ne smije primiti na prijevoz opasnu robu:

- a) koju ne prate dvije preslike uredno popunjenog dokumenta za prijevoz opasne robe, osim kada je u Tehničkim instrukcijama navedeno da se ne zahtijeva taj dokument; i
- b) sve dok pakovanje, zbirno pakovanje ili teretni kontejner koji sadrži opasne robe nije pregledan u skladu s postupcima za prihvrat propisan u Tehničkim instrukcijama.

(3) Operator mora razviti i koristiti kontrolne liste za prihvaćanje u skladu s procedurom propisanom u dokumentima iz stavka 1. ovog članka.

(4) Operator mora pakovanje i zbirno pakovanje koje sadrži opasnu robu i teretni kontejner koji sadrži radioaktivni materijal utovarivati i smjestiti u zrakoplov u skladu s odredbama Tehničkih instrukcija.

(5) Operator mora pakovanje i zbirno pakovanje koje sadrži opasnu robu i teretni kontejner koji sadrži radioaktivni materijal prije utovara u zrakoplov ili u jedinično sredstvo utovara pregledati, te ako utvrdi da je došlo do curenja ili oštećenja spriječiti utovar.

(6) Operator ne smije utovariti u zrakoplov jedinično sredstvo utovara koje sadrži opasnu robu prije nego što je sredstvo pregledao i utvrdio da nije došlo do curenja ili oštećenja opasne robe koja je u njemu smještena.

(7) Operator mora ukloniti pakovanje iz zrakoplova ili organizirati da ga nadležno tijelo ili drugi subjekt ukloni, ako se ustanovi da je oštećeno ili da iz njega curi. Operator se mora uvjeriti da su ostala pakovanja u ispravnom stanju za prijevoz zrakom i da nijedno drugo pakovanje nije onečišćeno.

(8) Operator mora nakon istovara iz zrakoplova ili jediničnog sredstva utovara pregledati pakovanje i zbirno pakovanje koje sadrži opasnu robu te teretni kontejner koji sadrži radioaktivni materijal radi provjere ima li znakova oštećenja ili curenja. Ukoliko ustanovi oštećenje ili curenje, prostor u zrakoplovu gdje je bila smještena opasna roba ili jedinično sredstvo utovara mora pregledati.

(9) Operator ne smije prevoziti opasnu robu u kabini zrakoplova u kojoj se nalaze putnici ili na palubi zrakoplova, osim u okolnostima koje dopuštaju odredbe Tehničkih instrukcija.

(10) Operator mora bez odgađanja ukloniti svako opasno onečišćenje koje pronađe u zrakoplovu, a koje je posljedica curenja ili oštećenja opasnih roba.

(11) Operator mora iz upotrebe povući i ne smije vratiti zrakoplov koji je kontaminiran radioaktivnim materijalom, sve dok razina radijacije bilo koje dostupne površine i utvrđene kontaminacije ne bude manja od vrijednosti propisanih u Tehničkim instrukcijama.

(12) Pakovanja koja sadrže opasne robe, koje mogu opasno reagirati jedna s drugom ili s pakovanjima koja sadrže drugu vrstu robe, operator u zrakoplovu ne smije smjestiti jedno do drugog ili u položaj koji bi omogućio međusobno djelovanje u slučaju curenja.

(13) Operator mora pakovanje otrovne i zarazne tvari smjestiti u zrakoplov u skladu s odredbama Tehničkih instrukcija.

(14) Operator mora pakovanje radioaktivnog materijala smjestiti u zrakoplov na način da je odvojeno od ljudi, živih životinja i nerazvijenih filmova, skladno odredbama Tehničkih instrukcija.

(15) Operator mora utovarenu opasnu robu zaštititi od oštećenja i spriječiti njeno pomicanje tijekom leta koje bi dovelo do promjene položaja pakovanja. Učvršćivanje pakovanja koja sadrže radioaktivni materijal mora biti primjereno kako bi se osiguralo razdvajanje propisano u stavku 14. ovog članka.

(16) Operator mora pakovanja opasnih roba koja su označena oznakom »*Cargo aircraft only*« utovariti u skladu s Tehničkim instrukcijama.

(17) Operator mora obavijestiti Agenciju i ICAO kada odluči primjenjivati restriktivnije odredbe od onih koje su propisane Tehničkim instrukcijama.

Informiranje

Članak 22.

(1) Operator mora prije početka leta zapovjedniku zrakoplova dostaviti pisanu informaciju o opasnim robama koje su utovarene u zrakoplov na prethodnoj polaznoj točki i koje će se prevoziti na sljedećem letu, a kako je propisano Tehničkim instrukcijama.

(2) Operator mora zemaljskom osoblju koje sudjeluje u operativnoj kontroli zrakoplova (npr. operativnim kontrolorima prometa, dispečerima leta, ili određenom osoblju koje radi na poslovima pripreme/otpreme leta) dostaviti istu informaciju kao i zapovjedniku zrakoplova iz stavka 1. ovog članka.

(3) Operator mora u Operativnom priručniku i/ili drugom odgovarajućem dokumentu specificirati osoblje iz stavka 2. ovog članka (naziv radnog mjesta ili funkcija).

(4) Operator mora u Operativnom priručniku propisati sve informacije koje su letačkoj posadi nužne za obavljanje dužnosti u vezi s prijevozom opasne robe i osigurati naputke za poduzimanje mjera u slučaju pojavljivanja opasnosti povezane s opasnom robom.

(5) Pravna ili fizička osoba koji nije operator (npr. putnička agencija), a sudjeluje u zračnom prijevozu putnika, mora putniku pružiti informacije o vrstama opasnih roba koje je zabranjeno prevoziti u zrakoplovu, a koje se moraju sastojati od obavijesti istaknutih na mjestima gdje se dolazi u kontakt s putnicima.

(6) Operator mora osigurati da je putnik upozoren o vrstama opasnih roba koje je zabranjeno prevoziti u zrakoplovu, a kako je propisano u Tehničkim instrukcijama.

(7) Kada je putniku omogućeno da se prijavi za putovanje na daljinu (npr. putem Interneta), operator mora osigurati da je putnik informiran o vrstama opasnih roba koje su zabranjene za prijevoz i koje ne smije unijeti u zrakoplov. Informacije putniku moraju biti u tekstualnom ili slikovnom obliku, a postupak prijave za putovanje mora biti takav da se isti ne može završiti sve dok putnik ne potvrdi da mu je informacija prezentirana i da je razumio ograničenja u vezi s opasnom robom.

(8) Kada je putniku omogućeno da se sam prijavi za putovanje bez sudjelovanja drugih osoba (npr. prijava za putovanje na automatima za prijavu), operator ili upravitelj zračne luke mora osigurati da je putnik informiran o vrstama opasnih roba koje su zabranjene za prijevoz i koje ne smije unijeti u zrakoplov. Informacije putniku moraju biti u slikovnom obliku a postupak prijave za putovanje mora biti takav da se ne može završiti sve dok putnik ne potvrdi da mu je informacija prezentirana i da je razumio ograničenja u vezi s opasnom robom.

(9) Operator, pošiljatelj i drugi subjekt uključen u prijevoz opasne robe zrakom mora svom osoblju pružiti informacije nužne za obavljanje dužnosti u vezi s prijevozom opasnih roba i osigurati naputke za poduzimanje mjera u slučaju pojavljivanja opasnosti povezane s opasnom robom.

(10) Ako se tijekom leta pojavi opasnost, zapovjednik zrakoplova mora, čim mu to situacija dopusti, o tome informirati odgovarajuću službu kontrole zračnog prometa, kako bi ona informirala nadležne službe na zračnoj luci o opasnoj robi koja se nalazi u zrakoplovu, a kako je propisano u Tehničkim instrukcijama.

(11) Operator koji prevozi opasnu robu, u slučaju zrakoplovne nesreće ili ozbiljne nezgode, mora bez odgađanja informirati odgovarajuće službe nadležne za postupanje i odgovarajuća nadležna tijela u državi operatora i u državi u kojoj se dogodila nesreća ili ozbiljna nezgoda, a kako je navedeno u pisanoj informaciji za zapovjednika zrakoplova.

(12) Operator zrakoplova koji prevozi opasnu robu mora u slučaju nezgode zrakoplova, kada to od njega zatraže, informirati odgovarajuće službe nadležne za postupanje u slučaju nezgode, i odgovarajuće nadležno tijelo države u kojoj se dogodila nezgoda s opasnom robom, a kako je navedeno u pisanoj informaciji za zapovjednika zrakoplova.

Čuvanje dokumenata i zapisa

Članak 23.

(1) Operator zrakoplova koji prevozi opasnu robu kao teret mora osigurati da se preslika dokumenta za prijevoz opasne robe i pisana informacija zapovjedniku čuvaju na lako dostupnom mjestu za vrijeme leta.

(2) Operator zrakoplova koji je prevezao opasnu robu mora najmanje tri mjeseca nakon obavljenog leta čuvati sljedeće dokumente:

- a) dokument za prijevoz opasne robe ili drugi dokument o opasnoj robi koji mu je dostavio pošiljatelj;
- b) kontrolnu listu za prihvaćanje; i
- c) pisanu informaciju za zapovjednika.

(3) Operator zrakoplova ili njegov ugovorni pružatelj usluga prihvata i otpreme mora čuvati preslike dokumentacije i kontrolnu listu za prihvaćanje pakovanja, zbirnog pakovanja, teretnog kontejnera, jediničnog sredstva utovara ili palete koja sadrži opasnu robu, a koja nije prihvaćena za prijevoz, u razdoblju od najmanje tri mjeseca od kompletiranja kontrolne liste za prihvaćanje.

Obrasci za podnošenje izvještaja

Članak 24.

(1) Izvještaj o prijevozu opasne robe, izvještaj o događaju s opasnom robom, mjesečni izvještaj o opasnoj robi pronađenoj tijekom zaštitnih pregleda i mjesečni izvještaj o opasnoj robi pronađenoj u pošti koja se prevozi zrakom podnosi se pisanim putem na način koji odredi Agencija.

Predočavanje dokumenata, zapisa i mjesečnih izvještaja

Članak 25.

(1) Operator zrakoplova u kojem će se prevoziti ili se prevozila opasna roba i njegov pružatelj usluga prihvata i otpreme tereta moraju, nakon što to od njih zatraži inspektor za opasne robe, u razumnom vremenu predložiti sljedeće dokumente:

- a) pisano odobrenje za prijevoz opasnih roba zrakom;
- b) dokument za prijevoz opasne robe;
- c) na odgovarajućem obrascu popunjenu i čitljivu kontrolnu listu za prihvaćanje u vezi s opasnom robom; i
- d) presliku pisane informacije koja je predana zapovjedniku zrakoplova u vezi s opasnom robom.

(2) Operator, pošiljatelj, pružatelj usluga prihvata i otpreme tereta i otpremnik mora inspektoru za opasne robe, u razumnom vremenu predložiti dokument o robi za koju inspektor osnovano posumnja da je opasna roba s kojom nije rukovano sukladno odredbama ovog Pravilnika i Tehničkih instrukcija.

Izještavanje o događajima s opasnim robama

Članak 26.

(1) Svaka pravna ili fizička osoba kod koje se nalazi opasna roba u trenutku događaja s opasnom robom, mora postupiti u skladu sa zahtjevima za izještavanje propisanim u ovom Pravilniku i o svakom događaju s opasnim robama izvijestiti Agenciju.

(2) Operator mora prijaviti nadležnim tijelima države operatora i države podrijetla događaj kada je otkriveno:

- a) da opasna roba nije utovarena, razdvojena, razmaknuta i osigurana prilikom prijevoza u skladu s odredbama Tehničkih instrukcija.
- b) da se prevozi opasna roba za koju zapovjedniku zrakoplova nije dostavljena informacija u skladu s odredbama ovog Pravilnika i odredbama Tehničkih instrukcija.

(3) Prvi izvještaj mora se poslati u roku od 72 sata nakon događaja iz stavka 1. ili 2. ovog članka, osim ako to posebne okolnosti onemogućuje. Ukoliko je izvještaj predan usmenim putem, pisana potvrda mora se dostaviti što je prije moguće.

(4) Izvještaj se može poslati na bilo koji način uključujući e-mail, telefon ili telefaks. Izvještaj mora sadržavati podatke iz stavka 4. ovog članka koji su u tom trenutku poznati.

(5) Kada je potrebno i što je prije moguće, mora se poslati dopunski izvještaj s dodatnim podacima koji nisu bili poznati u vrijeme slanja prvog izvještaja.

(6) Izvještaj mora sadržavati sljedeće podatke:

- a) datum nesreće ili nezgode ili pronalaska neprijavljene ili pogrešno prijavljene opasne robe;
- b) mjesto, broj leta i datum leta;
- c) opis robe i referentni broj teretnog lista, vreće, prtljažne etikete, karte, itd.;
- d) ispravno otpremno ime (uključujući tehnički naziv, ukoliko je to primjereno) i UN/ID broj, kada je poznat;
- e) klasu ili skupinu i dodatnu opasnost;
- f) vrstu ambalaže i specifikaciju ambalaže, koja je na njoj označena;
- g) količinu;
- h) ime i adresu pošiljatelja, putnika, itd;
- i) druge važne podatke;
- j) pretpostavljeni uzrok nesreće ili nezgode;
- k) poduzete mjere;
- l) neko drugo obavljeno izvještavanje; i
- m) ime, titulu, adresu i telefonski broj osobe koja je podnijela izvještaj.

(7) Uz izvještaj moraju biti priložene preslike dokumenata i fotografije.

(8) Izvještaj o događaju s opasnom robom ne mora se dostaviti u slučaju kada je izvještaj o događaju s opasnom robom dostavljen u skladu s Uredbom (EU) br. 376/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o izvješćivanju, analizi i naknadnom postupanju u vezi s događajima u civilnom zrakoplovstvu (SL L 122, 24.4.2014.)

Mjesečni izvještaj o događajima s opasnom robom

Članak 27.

(1) Iznimno od odredaba članka 26., osoblje zaštite koje prilikom obavljanja pregleda putnika, članova posade i njihove prtljage pronađe opasnu robu koja nije dopuštena da ih putnici i posada unose u zrakoplov, mora o tome izvijestiti Agenciju u mjesečnom izvještaju o događajima s opasnom robom.

(2) Mjesečni izvještaj o događajima s opasnom robom iz stavka 1. ovog članka mora sadržavati sljedeće podatke;

- a) datum pronalaska opasne robe;
- b) vrijeme pronalaska opasne robe;
- c) gdje se nalazila opasna roba: 1. u predanoj prtljazi, 2. u nošenoj prtljazi, ili 3. kod putnika ili 4. kod člana posade;
- d) UN/ID broj (kada je poznat) i/ili opis opasne robe;
- e) broj komada i/ili količina;
- f) broj leta;

- g) državna pripadnost putnika ili člana posade kod kojeg je pronađena opasna roba;
- h) poduzete mjere; i
- i) registracijski broj osobe koja je pronašla opasnu robu.

(3) Mjesečni izvještaj o opasnoj robi pronađenoj tijekom zaštitnih pregleda dostavlja se najkasnije do 10. u mjesecu za prethodni mjesec.

(4) Iznimno od odredaba članka 26. imenovani poštanski operator mora izvijestiti Agenciju o opasnoj robi koja nije dopuštena u pošti koja se prevozi zrakom u mjesečnom izvještaju o događajima s opasnom robom.

(5) Mjesečni izvještaj o događajima s opasnom robom iz stavka 4. ovog članka mora sadržavati sljedeće podatke:

- a) datum pronalaska opasne robe;
- b) broj i mjesto prijemnog poštanskog ureda;
- c) UN broj (kada je poznat);
- d) ispravni otpremni naziv (kada je poznat);
- e) klasa i/ili skupina;
- f) broj komada i/ili količina;
- g) vrsta pošiljke;
- h) odredišna država; i
- i) poduzete mjere.

(6) Mjesečni izvještaj o događajima s opasnom robom iz stavka 4. ovog članka dostavlja se najkasnije do 10. u mjesecu za prethodni mjesec.

Zaštita

Članak 28.

Svaka pravna ili fizička osoba koja je uključena u prijevoz opasne robe zrakom mora uspostaviti mjere zaštite kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri smanjila krađa ili zloupotreba opasnih roba koje mogu ugroziti osobe, imovinu ili okoliš. Ove mjere moraju se poduzimati u skladu s odredbama o zaštiti koje su opisane u odgovarajućim ICAO Aneksima i Tehničkim instrukcijama.

DIO ČETVRTI
OSPOSOBLJAVANJE ZA OPASNE ROBE

Certifikat pružatelja usluge osposobljavanja

Članak 29.

- (1) Osposobljavanje za opasne robe smije provoditi pružatelj usluga kojemu je Agencija izdala certifikat.
- (2) Uz zahtjev za certificiranje kojeg utvrđuje Agencija, potrebno je priložiti sljedeću dokumentaciju:
 - a) opis organizacijske strukture;
 - b) popis i kvalifikacije rukovodnog osoblja i instruktora;
 - c) opis učionica i drugih objekata;
 - d) opis programa osposobljavanja, uključujući priručnike, nastavne planove i programe, raspored i nastavne materijale i
 - e) opis sustava za osiguranje kvalitete.
- (3) Pružatelj usluge osposobljavanja mora osigurati minimalne tehničke i higijenske uvjete prostora u kojem se provodi osposobljavanje sukladno propisima za obrazovanje odraslih.
- (4) Pružatelj usluga osposobljavanja mora osigurati da su instruktoru dostupne Tehničke instrukcije i/ili IATA-ini Propisi o opasnoj robi i materijali za osposobljavanje.
- (5) Pružatelj usluge osposobljavanja mora:
 - a) uspostaviti programe osposobljavanja kako je navedeno u Tehničkim instrukcijama, a koji se primjenjuju na različite kategorije osoblja;
 - b) osigurati provođenje osposobljavanja u skladu s programima osposobljavanja za opasne robe koje je odobrila Agencija;
 - c) podnositi zahtjeve za odobrenje programa osposobljavanja svake druge godine sukladno Tehničkim instrukcijama;
 - d) osigurati da osposobljavanje provode kompetentni instruktori za opasne robe;
 - e) utvrditi programe za početno i periodično osposobljavanje s definiranim ciljevima;
 - f) osigurati obuhvaćenost svih bitnih područja kako bi se postigli ciljevi osposobljavanja;
 - g) pružiti detaljna znanja kako bi se osiguralo osposobljavanje koje je primjereno dužnostima i odgovornostima sudionika;
 - h) uključiti pojedine sadržaje u priručne materijale, bilješke, vježbe i sl., u skladu s Tehničkim instrukcijama kako bi se udovoljilo minimalnim zahtjevima osposobljavanja;
 - i) utvrditi trajanje programa osposobljavanja na temelju iskustva sudionika, njihovom prethodnom znanju i drugim čimbenicima, a da se ne snižava potrebna razina znanja;
 - j) prilagoditi programe periodičnog osposobljavanja kako bi se postojeće znanje uskladilo s najnovijim promjenama i zahtjevima industrije;

- k) osigurati provođenje periodičnog osposobljavanja u vremenskim rokovima koji su određeni u Tehničkim instrukcijama;
 - l) provjeriti razumijevanje i znanje polaznika na kraju osposobljavanja jasnim i nedvosmislenim ispitnim pitanjima;
 - m) osigurati da se prilikom ispita omogući korištenje literature;
 - n) uspostaviti objektivno potrebno vrijeme trajanje ispita;
 - o) izdati uvjerenje o uspješno položenom ispitu;
 - p) voditi cjelovitu evidenciju o osposobljavanju sa svim potrebnim podacima;
 - r) čuvati zapise o početnom i periodičnom osposobljavanju kako je to određeno u Tehničkim instrukcijama;
 - s) koristiti Tehničke instrukcije kao jedini autentični pravni izvor za provođenje osposobljavanja; i
 - t) napraviti usporedbu s obvezujućim zahtjevima Tehničkih instrukcija, ako se za osposobljavanje koristi važeće izdanje IATA Propisa o opasnim robama (*IATA Dangerous Goods Regulations*).
- (6) Certifikat pružatelja usluga osposobljavanja za opasne robe izdaje se na neodređeno vrijeme.

Programi osposobljavanja

Članak 30.

- (1) Program za početno i periodično osposobljavanje za opasne robe mora uspostaviti i održavati:
- a) pošiljatelj opasnih roba, uključujući pakiratelja i osobu ili organizaciju koja na sebe preuzima odgovornost pošiljatelja;
 - b) operator;
 - c) pružatelj usluga prihvata i otpreme, koji za operatora obavlja prihvaćanje, rukovanje, utovar, istovar, premještanje ili drugo opsluživanje tereta, pošte ili zaliha;
 - d) služba za pružanje zemaljskih usluga u zračnoj luci, koja za operatora obavlja opsluživanje putnika;
 - e) služba koja nije smještena u zračnoj luci koja za operatora obavlja prihvaćanje i proslijeđivanje putnika;
 - f) otpremnik;
 - g) služba uključena u zaštitni pregled putnika i članova posade i njihove prtljage, i/ili tereta, pošte ili zaliha;
 - h) imenovani poštanski operator; i
 - i) drugi subjekt koji sudjeluje u prijevozu općeg tereta ili pošte.
- (2) Poslodavac mora utvrditi i održavati programe osposobljavanja za opasne robe za osoblje koje obavlja neku od dužnosti opisanu u Tehničkim instrukcijama.
- (3) Poslodavac mora utvrditi i održavati programe osposobljavanja za opasne robe za osoblje koje ne obavlja neku od dužnosti opisanu u Tehničkim instrukcijama, ali obavlja poslove koji su povezani s

premještanjem tereta, prtljage, putnika ili pošte. Cilj programa je osigurati da osoblje bude sposobno za obavljanje poslova kako bi se spriječio prijevoz nedeklarirane ili nedopuštene opasne robe u zrakoplovu.

(4) Svi operatori moraju utvrditi i održavati programe osposobljavanja za opasne robe, bez obzira da li imaju odobrenje za prijevoz opasnih roba kao teret ili ne.

(5) Iznimno od stavka 4. ovog članka operator zrakoplova s najvećim operativnim brojem putničkih sjedala (MOPSC) od 5 ili manje, koji polijeće i slijeće na isti aerodrom ili operativnu površinu prema VFR-u danju, ne mora utvrditi program osposobljavanja za opasne robe, već mora osigurati da je letačka posada primila prikladne upute koje im omogućuju prepoznavanje neprijavljene opasne robe koju putnik unosi sa sobom ili koja se u zrakoplov unosi kao teret.

(6) Osoblje zaštite koje sudjeluje u pregledu putnika i posade, njihove prtljage i tereta ili pošte mora biti osposobljeno za opasne robe, bez obzira da li operator putničkog ili teretnog zrakoplova u njima prevozi opasnu robu kao teret ili ne.

(7) Tečajeve osposobljavanja mora utvrditi i provoditi poslodavac ili drugi certificirani pružatelj usluga osposobljavanja za opasne robe.

(8) Programi osposobljavanja za opasne robe koje utvrđuje i održava poslodavac ili netko drugi za njega, podnose se Agenciji na odobrenje.

Sadržaj tečajeva osposobljavanja za operatora koji prevozi opasnu robu kao teret ili poštu

Članak 31.

(1) Osposobljavanje osoblja operatora koji prevozi opasnu robu kao teret mora se provesti ili potvrditi prije nego započne s obavljanjem dužnosti, u skladu s Tablicom 1.

Tablica 1. Sadržaj tečajeva osposobljavanja za operatora koji prevozi opasnu robu kao teret ili poštu

Sadržaj	Pošiljatelj i pakiratelj		Otpremnik			Operator i pružatelj usluga						Osoblje zaštite	
	Kategorije osoblja												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Općenito	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	X	X	
Ograničenja	x		x	x	x	x	x	x	x	x	X	X	
Opći zahtjevi za pošiljatelje	x		x			x							
Klasifikacija	x	x	x			x						X	
Popis opasnih roba	x	x	x			x				x			
Zahtjevi za pakiranje	x	x	x			x							
Obilježavanje i označavanje	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	X	X	
Dokument za prijevoz opasnih roba i druga odgovarajuća dokumentacija	x		x	x		x	x						
Postupci prihvatanja						x							

Prepoznavanje neprijavljene opasne robe	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Postupak skladištenja i utovara					x	x		x		x		
Obavješćavanje pilota						x		x		x		
Odredbe za putnike i posadu	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Postupci u slučaju opasnosti	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

(2) Poslodavac i/ili pružatelj usluga osposobljavanja mora utvrditi minimalno trajanje tečaja osposobljavanja, koje ne smije biti kraće od vremena navedenog u Tablici 2.

Tablica 2. Minimalno vrijeme trajanja tečajeva osposobljavanja za opasne robe

Kategorija		Početno (školskih sati)	Periodično (školskih sati)
1.	Pošiljatelj i osoba koja preuzima njegovu dužnost , uključujući osoblje operatora koje postupa kao pošiljatelj i osoblje operatora koje priprema opasne robe kao kompanijske materijale (<i>Company Materials – COMAT</i>);	40	24
2.	Pakiratelj;	24	20
3.	Osoblje otpremnika koje sudjeluje u opsluživanju opasnih roba;	40	24
4.	Osoblje otpremnika koje sudjeluje u opsluživanju tereta ili pošte (koji ne sadrže opasnu robu);	8	6
5.	Osoblje otpremnika koje je uključeno u rukovanje, skladištenje i utovar tereta ili pošte;	8	6
6.	Osoblje operatora i osoblje pružatelja usluga koje prihvaća opasne robe;	40	24
7.	Osoblje operatora i pružatelja usluga koje prihvaća teret ili poštu (koji ne sadrže opasnu robu);	8	6
8.	Osoblje operatora i pružatelja usluga uključeno u rukovanje, skladištenje i utovar tereta ili pošte i prtljage;	8	6
9.	Osoblje koje opslužuje putnike;	8	6
10.	Član letačke posade, član posade odgovoran za opterećenje, planer utovara i operativni kontrolor prometa/dispečer leta;	8	6
11.	Član posade (koji nije član letačke posade);	8	6
12.	Osoblje zaštite koje obavlja pregledavanje putnika i članova posade njihove prtljage, tereta ili pošte, uključujući i njima neposredno nadređene, te osoblje uključeno u provođenje postupaka zaštite.	8	6

Članak 32.

(1) Osposobljavanje osoblja operatora koji ne prevozi opasnu robu kao teret ili poštu mora se provesti ili potvrditi prije nego osoblje počne s obavljanjem dužnosti, u skladu s Tablicom 3.

Tablica 3. Sadržaj tečajeva osposobljavanja za operatora koji ne prevozi opasnu robu kao teret ili poštu

<i>Sadržaj</i>	Kategorije osoblja				
	13	14	15	16	17
Općenito	x	x	x	x	X
Ograničenja	x	x	x	x	X
Obilježavanje i označavanje	x	x	x	x	X
Dokument za prijevoz opasnih roba i druga odgovarajuća dokumentacija	x				
Prepoznavanje neprijavljene opasne robe	x	x	x	x	X
Odredbe za putnike i posadu	x	x	x	x	X
Postupci u slučaju opasnosti	x	x	X	x	X

(2) Poslodavac i/ili pružatelj usluga osposobljavanja mora utvrditi minimalno trajanje osposobljavanja, koje bez odobrenja Agencije ne smije biti kraće od vremena navedenog u Tablici 4.

Tablica 4. Minimalno vrijeme trajanja tečajeva osposobljavanja za opasne robe

Kategorija		Početno (školskih sati)	Periodično (školskih sati)
13.	Osoblje operatora i osoblje pružatelja usluga koje prihvaća teret ili poštu (koji ne sadrže opasnu robu);	6	4
14.	Osoblje operatora i osoblje pružatelja usluga uključeno u rukovanje, skladištenje i utovar tereta ili pošte i prtljage;	6	4
15.	Osoblje koje opslužuje putnike;	6	4
16.	Član letačke posade, član posade odgovoran za opterećenje, planer utovara i operativni kontrolor prometa/dispečer leta;	6	4
17.	Član posade (koji nije član letačke posade).	6	4

Sadržaj tečajeva osposobljavanja imenovanog poštanskog operatora

Članak 33.

(1) Osposobljavanje osoblja imenovanog poštanskog operatora mora se provesti ili potvrditi prije nego započne s obavljanjem dužnosti, u skladu s Tablicom 5.

Tablica 5. Sadržaj tečajeva osposobljavanja za imenovanog poštanskog operatora

<i>Sadržaj</i>	<i>Kategorije osoblja</i>		
	A	B	C
Općenito	x	x	x
Ograničenja	x	x	x
Opći zahtjevi za pošiljatelje	x		
Klasifikacija	x		
Popis opasnih roba	x		
Zahtjevi za pakiranje	x		
Obilježavanje i označivanje	x	x	x
Dokument za prijevoz opasnih roba i druga odgovarajuća dokumentacija	x	x	
Prihvatanje opasne robe navedenih u članku 9. stavku 2. ovog Pravilnika	x		
Prepoznavanje neprijavljene opasne robe	x	x	x
Postupak skladištenja i utovara			x
Odredbe za putnike i posadu	x	x	x
Postupci u slučaju opasnosti	x	x	x

(2) Poslodavac i/ili pružatelj usluga osposobljavanja mora utvrditi minimalno trajanje tečaja osposobljavanja, koje bez odobrenja Agencije ne smije biti kraće od vremena navedenih u Tablici 6.

Tablica 6. Minimalno vrijeme trajanja tečajeva osposobljavanja za opasne robe

Kategorija		Početno (školskih sati)	Periodično (školskih sati)
A	Osoblje imenovanog poštanskog operatora koje sudjeluje u prihvatanju pošte koja sadrži opasnu robu;	8	6
B	Osoblje imenovanog poštanskog operatora koje sudjeluje u prosljeđivanju pošte (koja ne sadrži opasnu robu);	4	3
C	Osoblje imenovanog poštanskog operatora koje sudjeluje u rukovanju, skladištenju i utovaru pošte.	4	3

Članak 34.

Osim programa osposobljavanja navedenih u člancima 31., 32., i 33. Agencija može odobriti i druge specijalizirane programe osposobljavanja za prijevoz opasnih roba zrakom za:

1. pošiljatelja:

- a) zaraznih tvari;
- b) zaraznih tvari, kategorije B (UN3373);
- c) radioaktivnog materijala;
- d) litijevih baterija;
- e) neke određene klase i/ili skupine opasnih roba; i
- f) nekog ili nekih određenih UN brojeva.

2. drugo osoblje koje je na bilo koji način povezano s opasnom robom koja se prevozi zrakom.

Periodično osposobljavanje

Članak 35.

(1) Periodično osposobljavanje mora se održati u roku od 24 mjeseca od prethodnog osposobljavanja kako bi se osigurala potrebna razina znanja i mora se završiti unutar zadnja 3 mjeseca valjanosti prethodnog osposobljavanja.

(2) Razdoblje valjanosti se produžava za 24 mjeseca od zadnjeg dana u mjesecu u kojem istječe prethodno osposobljavanje.

Ispitivanje

Članak 36.

(1) Polaznik mora pokazati svoju razinu sposobnosti polaganjem ispita na kraju osposobljavanja. Test mora potvrditi polaznikovo stvarno razumijevanje i sposobnost za primjenu potrebnih informacija iz Tehničkih instrukcija.

(2) Težina ispita mora biti prilagođena specifičnoj radnoj obvezi polaznika.

(3) Trajanje ispita mora omogućiti polazniku dovoljno vremena da završi ispit koji se zasniva na razini iskustva i području osposobljavanja polaznika.

(4) Na ispitnom materijalu mora se nalaziti uvodno pojašnjenje za polaznike u kojem je navedeno da je za prolaz potrebno imati najmanje 80% točnih odgovora.

Zapis o osposobljavanju

Članak 37.

- (1) Poslodavac mora za svoje osoblje voditi zapise o osposobljavanju i procjeni.
- (2) Zapisi o osposobljavanju i procjeni moraju sadržavati:
 - a) prezime i ime polaznika;
 - b) mjesec završetka posljednjeg održanog osposobljavanja i procjene;
 - c) opis nastavnih materijala, preslika nastavnih materijala ili referenca na dokumente koji su korišteni pri osposobljavanju i procjeni, kako bi se udovoljilo zahtjevima osposobljavanja;
 - d) naziv i adresa organizacije koja je provela osposobljavanje i procjenu; i
 - e) dokaz iz kojeg je vidljivo da je osoblje ocijenjeno kao kompetentno.
- (3) Poslodavac mora čuvati zapise o osposobljavanju najmanje 36 mjeseci od završetka posljednjeg osposobljavanja i učiniti ih dostupnim na zahtjev osoblja ili nadležnih tijela.

Uvjerjenje o položenom ispitu

Članak 38.

- (1) Na Uvjerjenju o položenom ispitu moraju se nalaziti sljedeći podaci:
 - a) Naziv pružatelja usluge osposobljavanja / *Name of training provider*;
 - b) Registracijski broj polaznika / *Student registration number*;
 - c) Vrsta osposobljavanja / *Type of training*;
 - d) Kategoriju osoblja / *Category of personnel*;
 - e) Odredbu primjenjivog propisa / *Provision of applicable regulation*;
 - f) Ime i prezime polaznika / *Student's name and surname*; iza kojeg se navodi
 - g) Uspješno je položio tečaj / *has passed the course*;
 - h) Mjesto i datum izdavanja / *Place and date of issuing*;
 - i) Mjesec isteka valjanosti / *Month of expiry*;
 - j) Ime i prezime instruktora / *Name and surname of instructor*;
 - k) Potpis instruktora / *Signature of instructor*;
 - l) Ime i prezime rukovoditelja pružatelja usluge osposobljavanja / *Name and surname of head of training provider*; i
 - m) Potpis rukovoditelja i pečat pružatelja usluge osposobljavanja / *Signature of head of training and seal of training provider*;
- (2) Pružatelj usluga osposobljavanja mora čuvati presliku uvjerenja zajedno sa zapisima o osposobljavanju.
- (3) Iznimno od odredbe stavka 1. ovog članka pružatelj usluga osposobljavanja koji provodi osposobljavanje osoblja imenovanog poštanskog operatora za kategorije B i C ne mora izdati Uvjerjenje o položenom ispitu nego voditi zapise u skladu s člankom 37.

Registracijski broj polaznika

Članak 39.

- (1) RegistarSKI broj polaznika je jedinstven za svako uvjerenje.
- (2) Pružatelj usluge osposobljavanja Agenciji podnosi zahtjev za dodjelu registracijskih brojeva.
- (3) Agencija vodi evidenciju o registracijskim brojevima polaznika, u kojoj se navode brojevi i nazivi pružatelja usluge osposobljavanja kojemu su izdani.

Kvalifikacije instruktora za opasne robe

Članak 40.

- (1) Instruktor za opasne robe mora biti prihvaćen od Agencije prije početka provođenja osposobljavanja.
- (2) Instruktor za opasne robe može biti privremeno prihvaćen, ako ispunjava sljedeće uvjete:
 - a) aktualno znanje Tehničkih instrukcija ili IATA Propisa o opasnim robama;
 - b) uspješno završen program osposobljavanja o opasnim robama za kategoriju 6;
 - c) aktualno znanje nacionalnih propisa o prijevozu opasnih roba zrakom;
 - d) sposobnost pripreme planova predavanja, brošura, vježbi i testova;
 - e) uspješno završen tečaj o tehnikama podučavanja; i
 - f) najmanje pet godina odgovarajućeg radnog iskustva.
- (3) Za prihvaćanje instruktora koji ima namjeru provoditi osposobljavanje za opasne robe za kategorije 1., 2., 3. i 6., osim uvjeta propisanih stavku 2. ovog članka, instruktor mora imati:
 - a) uspješno završen međunarodno priznati program osposobljavanja o opasnim robama za kategoriju 6;
 - b) znanje iz engleskog jezika tako da je u stanju razumjeti i tumačiti zahtjeve Tehničkih instrukcija ili IATA Propisa o opasnim robama; i
 - c) imati uspješno položen ispit za instruktora za kategoriju 6.
- (4) Privremeno prihvaćeni instruktor za opasne robe treba provesti jedan do tri osposobljavanja za opasne robe pod nadzorom ovlaštenog instruktora i/ili inspektora za opasne robe. Instruktor i/ili inspektor pod čijim nadzorom je provedeno osposobljavanje mora Agenciji dostaviti izvještaj o procjeni privremeno prihvaćenog instruktora i predložiti za koje kategorije osoblja može samostalno provoditi osposobljavanje.
- (5) Instruktor za opasne robe koji provodi programe početnog i periodičnog osposobljavanja za opasne robe mora najmanje svaka 24 mjeseca provoditi takve tečajeve, u suprotnome mora pohađati osposobljavanje za obnavljanje znanja.
- (6) Kada se promjeni primjenjivi propis, instruktor za opasne robe se mora, putem osposobljavanja ili na neki drugi način, usvojiti nove informacije u vezi s opasnim robama.

(7) Instruktor za opasne robe mora Agenciju izvijestiti o osposobljavanjima koja je proveo. Izvještaj se podnosi početkom kalendarske godine za prethodnu godinu, a mora sadržavati sljedeće podatke:

- a) Ime i prezime instruktora;
- b) Naziv pružatelja usluge osposobljavanja;
- c) Vrsta osposobljavanja;
- d) Kategoriju osoblja;
- e) Broj polaznika; i
- f) Datum/datume i mjesto održavanja osposobljavanja.

(8) Agencija vodi evidenciju o instruktorima za opasne robe koji su prihvaćeni i koji udovoljavaju zahtjevima za provođenje osposobljavanja za opasne robe.

Osposobljavanje u multimedijskoj nastavi uz upotrebu računala (Computer Based Training – CBT)/ i korištenje Interneta (E-learning)

Članak 41.

(1) Pružatelj usluge osposobljavanja mora kod provođenja osposobljavanja osigurati prisutnost instruktora za opasne robe.

(2) Kako bi mogao provoditi osposobljavanje uz upotrebu računala i/ili korištenjem Interneta, pružatelj usluge osposobljavanja mora:

- a) navesti koje prednosti pruža osposobljavanje pomoću računala i/ili Interneta;
- b) osigurati udovoljavanje svim zahtjevima u vezi s osposobljavanjem navedenim u Tehničkim instrukcijama, te osigurati da ni jedna tema nije manje zastupljena i/ili izostavljena;
- c) osigurati raspoloživost Priručnika koji sadrži propise o opasnim robama i provjeriti njegovu ažurnost;;
- d) poduzeti odgovarajuće mjere da polaznici s lošim navikama ili niskom motivacijom za učenje ne zaostaju u savladavanju gradiva;
- e) provoditi nadzor nad osposobljavanjem kako bi osigurao da i bez rutinske strukture tradicionalnih razreda, polaznici ne bi bili zbunjeni o tijeku aktivnosti i rokovima;
- f) osigurati da kvalificirani instruktori za opasne robe, prihvaćeni od strane Agencije za provođenje početnog i periodičnog osposobljavanja, pomažu polaznicima kojima je pomoć potrebna;
- g) osigurati internetsku vezu za pristup nastavnim materijalima;
- h) osigurati da programe za učenje mogu pratiti i polaznici s osnovnim poznavanjem rada na računalu;
- i) osigurati da se one teme koje je teško simulirati u virtualnoj učionici obrade pod vodstvom i uz pojašnjenja instruktora za opasne robe;
- j) prekontrolirati:
 - 1. jedinice koje su povezane mrežom;

2. prijenosna računala;
3. osobna računala;
4. druga digitalna pomagala (npr. PDA i mobilne telefone); i
5. tiskane radne bilježnice ili referentne materijale.

k) osigurati da se svi zapisi kojima se dokazuje završetak osposobljavanja mogu predložiti na zahtjev i učiniti dostupnim u tiskanom obliku;

l) od Agencije ishoditi odobrenje za osposobljavanje koja će se provoditi uz upotrebu računala i/ili korištenjem Interneta.

Samoučenje

Članak 42.

(1) Za kategorije osoblja 16. i 17. navedene u članku 32. Tablici 3. i za kategorije osoblja B i C navedene u članku 33. Tablici 5. Agencija može odobriti provođenje osposobljavanja u kojem polaznici sami uče iz odobrenih Priručnika koji sadrže primjenjive propise o prijevozu opasnih roba zrakom.

(2) Pružatelj usluge osposobljavanja mora polazniku koji sam uči omogućiti kontaktiranje prihvaćenog instruktora za opasne robe radi davanja pojašnjenja.

(3) Ispitivanje polaznika koji sam uči iz odobrenih Priručnika mora se provoditi u skladu s člankom 36. ovog Pravilnika.

Priznavanje osposobljavanja

Članak 43.

(1) Osposobljavanja koja su provedena izvan Republike Hrvatske priznaju se do isteka valjanosti.

(2) Periodično osposobljavanje za opasne robe mora se obaviti u Republici Hrvatskoj po programima koje je odobrila Agencija.

Osposobljavanje za prijevoz opasnih roba koji se temelje na kompetenciji

Članak 44.

(1) Poslodavac mora osigurati da je osoblje, prije nego započne s obavljanjem dužnosti, kompetentno za obavljanje onih dužnosti za koje će biti odgovorno. To se postiže procjenom potrebnih znanja i definiranjem osposobljavanja za svaki radni proces za koje je pojedino osoblje odgovorno. Poslodavac mora osigurati kontinuiranu procjenu učinkovitosti osposobljavanja.

(2) Osposobljavanje za prijevoz opasnih roba koji se temelje na kompetenciji mora sadržavati:

- a) osposobljavanje za opće upoznavanje/svjesnost - Osoblje mora biti osposobljeno kako bi se pobliže upoznalo s općim odredbama;

- b) osposobljavanje za određenu dužnost - Osoblje mora biti osposobljeno za kompetentno obavljanje bilo koje dužnosti za koju je odgovorno; i
- c) osposobljavanje u vezi sa sigurnosti - Osoblje mora biti osposobljeno za prepoznavanje opasnosti koje predstavljaju opasne robe, sigurno rukovanje i procedurama za postupanje u slučaju hitnosti.
- (3) Za osoblje koje je već osposobljeno, ali su mu dodijeljene nove dužnosti, mora se napraviti procjena kompetencija i po potrebi provesti odgovarajuće dodatno osposobljavanje.
- (4) Osoblje mora biti osposobljeno da prepozna opasnosti koje predstavljaju opasne robe, kako bi mogli s njima rukovati i primijeniti odgovarajuće postupke u slučaju hitnosti.
- (5) Pristup kojim se osigurava da je osoblje kompetentno za obavljanje bilo koje dužnosti za koje su odgovorni nalazi se u Smjernicama za osposobljavanje za opasne robe i procjenu na temelju kompetencija (*Guidance on Competency-Based Approach to Dangerous Goods Training and Assessment*).
- (6) Od 1. siječnja 2021. poslodavac i/ili pružatelj usluga osposobljavanja mora početi provoditi osposobljavanje za prijevoz opasnih roba koje se temelji na kompetenciji.

DIO PETI

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Prijelazne i završne odredbe

Članak 45.

- (1) Certifikati izdani u skladu s Pravilnikom o uvjetima i načinu prijevoza opasnih roba zrakom („Narodne novine“, broj 30/13) smatraju se valjanim 6 mjeseci od datuma stupanja na snagu ovog Pravilnika.
- (2) Članak 18., stavak 5. ovog Pravilnika primjenjuje se od 1. siječnja 2020.
- (3) Početkom primjene osposobljavanja propisanog člankom 44. ovog Pravilnika prestaju važiti članci 31. i 32. ovog Pravilnika.

Stupanje na snagu

Članak 46.

- (1) Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o uvjetima i načinu prijevoza opasnih roba zrakom (»Narodne novine«, broj 30/13).
- (2) Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.